

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת. ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430

טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il ¹

בבא מציעא דף קא.

שטף נהר את זיתיו לשדה חבירו וגדלו שם, למי שייכים?

בטוענו אחר ג' שנים		בטוענו קודם ג' שנים ¹	
בנעקרו בלא גושיהן	בנעקרו בגושיהן		
הם ערלה ואסורים בהנאה	יחלוקו	לבעל הזיתים	לעולא
	לבעל הקרקע	יחלוקו	לרבין

המקבל באריסות² שדה מנכרי, האם חייב לעשר גם את חלק הנכרי (לפירש"י בד"ה יש קנין)?

לצד דמקבל לאו כחוכר דמי	לצד דמקבל כחוכר דמי	
פטור ³ חוץ משדה אבותיו	חייב	למ"ד אין קנין לגוי להפקיע
	פטור חוץ משדה אבותיו ⁴	למ"ד יש קנין לגוי להפקיע

החוכר או מקבל שדה מן הנכרי, האם חייב לעשר גם חלק הנכרי? [תוד"ה סברוה].

יש קנין לגוי להפקיע (מקבל לאו כחוכר דמי ⁵)	אין קנין לגוי להפקיע (מקבל כחוכר דמי - כר' יהודה)	
חייב מדרבנן	חייב מדאורייתא	בחוכר
פטור	חייב מדרבנן	במקבל

המשביח ביתו או שדהו של חבירו בלא רשותו, האם יכול לומר לו "את שלי אני נוטל"?

מתי ולפי מי יכול לומר	מתי ולפי מי אינו יכול לומר	
בחוץ לארץ ⁶	בארץ ישראל	שטף נהר זיתיו לשדה חברו
לרב נחמן ⁷	לרב ששת	בנה חורבת חברו
בחוץ לארץ ללישנא קמא ¹	בארץ ישראל	נטע שדה חברו בלא רשות

¹ בין שנעקרו בגושיהן ובין בלא גושיהם, כן מבואר בדברי תוס' ד"ה שנעקרו, שכתבו שמה שנקט גוש הוא משום תוך שלוש וכו'. הרי שלאחר שלוש אין חילוק בין אם נעקרו עם גוש לבלי. אולם הרמב"ם (בפ"ד מהלכות שכנים ה"י) ס"ל שכל שנעקרו בלא גוש הם לבעל הקרקע (כמש"כ בהגהת הגר"א).

² אבל המקבל בחכירות בכל ענין מעשר ונותן לו, כדי שלא יהיה פורע חובו משל מעשר.

³ כן מבואר ברש"י (ד"ה יש קנין), דאם מקבל לאו כחוכר דמי פטור מלעשר אף למ"ד אין קנין, וז"ל, "ואי נמי אין קנין מקבל לאו כחוכר דמי", ר"ל שמה שהעמידה הגמ' כמ"ד דמקבל לאו כחוכר דמי הוא כדי להעמידה גם כמ"ד אין קנין. אולם תוס' בד"ה סברוה מפרשים בענין אחר, ע' בטבלא הבאה.

⁴ טעם הדבר, דמפני שלא קנהו מהנכרי עד הנה קנסו אותו לעשר את חלק הנכרי, כדי שעיי"ז יקשה עליו ויטרח ויוסיף דמים ויסלק הנכרי ממנו ותהיה ברורה בידו - אבל לאיניש דעלמא לא קנסו, דאי רמית עליה לעשורי לא מקבל לה ולא יועיל תקנתם (רש"י), א"נ, קנסו למי שעבר על אזהרת חז"ל וקיבל שדה אבותיו מן הנכרי, כדי שתהא בורה ביד הנכרי - שלא ימצא מי שיקבל שדהו, וימכרנה לישראל מדמים מועטים - אבל לאיניש דעלמא לא הוצרכו לקנוס, דבלא"ה ישמע לאזהרת חז"ל שלא לקבלו מהנכרי.

⁵ וזוהי שיטת ת"ק דרבי יהודה (שלא הוזכר להדיא בסוגיין).

⁶ וביארו התוס' (בד"ה בשדה) דשאני מנטע לא ברשות, כיון שכחשא דארעא לא עשה בידים אלא ממילא.

⁷ ומסקינן דמחלוקת תנאים היא אליבא דב"ה. והלכה כרב נחמן.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430

טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בבא מציעא דף קא:

המשכיר בית לחברו במקומות דלהלן כמה זמן צריך המשכיר להקדים ולהודיע לשוכר² שהוא רוצה להוציאו מביתו בסוף ימי שכירותו, ואינו מוכן להשכיר לו עוד?

בימות הגשמים - מחג עד פסח	בימות החמה - עד ט"ו אלו	
לא יכול להודיעו להוציאו בהם	ל' יום לפני שמוציאו	בית בכפרים
מודיעו י"ב חודש לפני שמוציאו		בית בכרכים
מודיעו י"ב חודש לפני שמוציאו		חנויות בכל מקום
מודיעו ג' שנים לפני שמוציאו		חנויות של צבעים ונחתומים

המשכיר בית לחברו ונגמרו ימי שכירותו - ורוצה להוציאו בלא הודעה מוקדמת, האם באופנים דלהלן רשאי או לא?

נפל בית המשכיר והוא צריך בית	הורישו, מכרו, נתן במתנה את בית השוכר	חיתן המשכיר את בנו ועשה בית זה לבית חתנות	
מוציאו	אין הבעלים החדשים מוציאו	יכל להודיעו: אין מוציאו לא יכל להודיעו: מוציאו	מה הדין?

¹ בגמ' הובאו שני טעמים למה אין שומעים לו בכה"ג אם אמר "עציי אני נוטל": איכא דאמרי משום ישוב א"י, וא"ד משום כחשא דארעא, ואיכא בנייהו חו"ל. וכתב הריטב"א, שכל זה דוקא בהשרישו שאז שייך כחשא דארעא ויישוב א"י, עיי"ש (וברש"י ד"ה משום כחשא).
² וכן להיפך, כמבואר בסוגיין.